

Remissvar "Naturvårdsverkets förslag på jakttider"

Diarienummer N2020/01735/FJR

Stora Enso har tagit del av ovanstående remiss och lämnar härmed följande synpunkter.

Stora Enso är en ledande global leverantör av förnybara lösningar inom förpackningar, biomaterial, träprodukter och papper och med detta en del av bioekonomin. Vi har cirka 26 000 medarbetare i över 30 länder och våra aktier är noterade på Nasdaq Helsinki (STEAV, STERV) och Nasdaq Stockholm (STE A, STE R).

Våra fiberbaserade material är förnybara, återvinningsbara och fossilfria. Våra lösningar erbjuder koldioxidsnåla alternativ till produkter baserade på icke förnybara resurser. Vi menar att allt som tillverkas av fossilbaserade material i dag kan tillverkas av träd imorgon.

Stora Enso Skog tillhör den nya skogsdivisionen, som startade sin verksamhet i början av 2020. Den inkluderar alla Stora Ensos skogstillgångar i Sverige samt 41 procent av Tornator som har merparten av sina skogstillgångar i Finland. Divisionen inkluderar virkesförsörjningen i Finland, Sverige, Ryssland och Baltikum. Våra fokusområden är hållbart skogsbruk, konkurrenskraftig virkesförsörjning till Stora Ensos bruk och sågverk samt innovation. För en stor aktör inom bioekonomin som Stora Enso är tillgången till virke avgörande. Idag är Stora Enso en av världens största privata skogsägare.

Generella synpunkter

Jakttidsförslagen som nu remitteras är välskrivna och tydliga. Stora Enso vill betona att Naturvårdsverket har gjort ett noggrant och ambitiöst arbete med beredningen av förslagen och Stora Enso är i stora delar positivt till och instämmer i flertalet av Naturvårdsverkets förslag om klövvilt.

Stora Enso är genom sitt markinnehav en av Sveriges största jakträttsinnehavare och upplåtare av nyttjanderätt till jakt. Stora Enso anser att den svenska jägarkåren är välutbildad och ansvarskännande. Jägarna har enligt vår uppfattning god förmåga att med bibehållen hög etik hantera de utökade jaktmöjligheter som Naturvårdsverkets förslag ger.

Regelverk och förvaltning ska enligt Stora Enso utformas så att det skapas goda förutsättningar att nå olika samhällsmål och det övergripande målet med viltförvaltningen. Stora Enso delar lagstiftarens utgångspunkt att det ska vara balans mellan viltstammar och betestillgång. Det största skälet till att förändra jakttiderna är att det inte är balans idag. Viltskadorna leder till kraftiga ekonomiska förluster för skogsnäringen och för många samhällsmål. Jaktmöjligheterna behöver därför ökas inom ramen för en god jaktetik. Mot den bakgrunden välkomnar Stora Enso de förslag till ändrade jakttider som Naturvårdsverket föreslår.

Stora Enso delar Naturvårdsverkets målbild att översynen ska:

- Uppfylla nationell lag, EU:s naturvårdsdirektiv och de internationella överenskommelser som Sverige förbundit sig att följa
- I möjligaste mån inte tillåta att vilt jagas under parnings- och uppfödningstidperioder
- Ligga i linje med strategin för svensk viltförvaltning

Förslagen när det gäller klövvilt som ger skador i skogsbruket innebär att jakttiderna i möjligaste mån ska harmonieras och kopplas till de jaktformer vi har i Sverige. Förslagen ökar möjligheterna att jaga under den tidigare delen av jaktåret, en tid då en stor andel av jägarkåren lägger huvuddelen av sin jakttid. Förslagen ökar därigenom möjligheterna att genomföra en mer effektiv jakt utan att ge avkall på adaptivitet och jaktetik.

Stora Enso ser mycket positivt på att Naturvårdsverket i sitt förslag tydligt agerar i enlighet med den del av *Strategi för svensk viltförvaltning* som säger att "Populationsreglerande jakt på arter som orsakar stora skador bör särskilt främjas.". Naturvårdsverket har därmed tagit frågan om skador av vilt i trafik samt i jord- och skogsbruk på stort allvar. Stora Enso ser positivt på att flera av förslagen även grundas i behov av ökat nyttjande av viltets värden.

När det gäller synpunkter på jakttider för vildsvin och dovhjort ställer sig Stora Enso bakom LRF:s remissvar.

Sammanfattning

Stora Enso **tillstyrker** bl.a. följande förslag, med vissa ändringar eller tillägg:

- Fasta datum för älgjaktens start och slut. Med tillägg om att området med oktoberjakt ska ha startdatum 1 oktober.
- Utökad jakttid för kronhjort med tillägget att även hind ska vara lovlig 16/8 – 30/9, också i marker utanför kronhjortsskötselområden och att jakttiden ska gälla i hela landet.
- Utökad jakttid för rådjur, med tillägget att råbock ska vara tillåten 1/5 – 15/6 i hela landet.
- Att älgjakt under skymningstimmen tillåts.
- Att tid för jakt med hund efter klövvilt ska avslutas den 31/1. Med tillägget att jakt på älg med ställande hund ska vara tillåten även i februari.

Detaljerade synpunkter

Älg, särskild jakttid

Stora Enso tillstyrker Naturvårdsverkets förslag om fasta datum för älgjaktens början. Stora Enso tillstyrker även förslaget om att älgjakten får pågå till och med den 28 (29) februari, som fast datum i hela landet.

Stora Enso vill särskilt betona det mycket positiva i Naturvårdsverkets förslag om utökad jakttid på älg. Det är viktigt att skapa möjligheter så att älgförvaltningsplanernas mål kan uppfyllas och leda till att effektmålen kan nås.

Septemberjaktområdet

Stora Enso tillstyrker jaktstart den 1 september då det är viktigt att utöka jakttiden. Jägarna är mest intresserade av att jaga tidigt under säsongen med bra jaktväder och det är dessutom inte ovanligt att den senare delen av jakttiden är svår eller ibland omöjlig att nyttja p.g.a. stort snödjup eller skarsnö.

Stora delar av Värmlands-, Dalarnas- och Gävleborgs län har svåra älgskador i skog. I dessa län försvåras samtidigt älgjakten av vargstammen, som hindrar eller kraftigt försvårar jakt med löshund. Septemberjakt underlättar möjligheter till löshunds jakt i vargområden, eftersom valparna inte utgör någon potentiell risk för älghundar i september. Större delen av familjegruppen är fortfarande begränsad i sina rörelser inom reviret, vilket minskar både den potentiella och upplevda risken för angrepp på hund.

En tidigare jaktstart i hela de berörda länen skulle dessutom ge mer tid för att genomföra nödvändig och brådskande avskjutning då det är känt att den tidiga delen av älgjakten utnyttjas mer än den senare delen av jakttiden. Värmland, Dalarna och Gävleborg tillhör de s.k. skogslänen och har i områden med höjdlägen samma problematik som de nordligaste länen vad gäller tidig snö, stort snödjup och skarsnöförhållanden som helt eller delvis kan förhindra jakt senare under säsongen.

I de 3 län som har både september- och oktoberstart på älgjakten föreslås att länsstyrelserna själva få ta beslut om att ändra gränsen för septemberjaktområdet om det kan öka möjligheterna att nå beslutade mål inom länet avseende skadenivåer på skog och trafik orsakade av älg.

Viss möjlighet finns redan idag för länsstyrelserna att inom ramen för gällande jaktidsförordning ta beslut om jaktstart i september. Idag finns i Sverige ett (1) älgförvaltningsområde, Fredriksberg, som inte har getts denna möjlighet. Trots att en enig älgförvaltningsgrupp under flera år begärt septemberjakt, trots stor vargproblematik, trots höjdlägen med tidig snö, trots otillräcklig måluppfyllnad och trots att viltförvaltningsdelegationen vid en omröstning uttalat sitt stöd för septemberjakt i området, har länsstyrelsen i Dalarna konsekvent förvägrat möjligheten. Det sätt på vilket frågan hanterats i Dalarna visar att det inte är ett möjligt alternativ att låta länsstyrelsen ta beslut om jaktidsstart.

Stora Enso yrkar därför på ändring i bilaga 2 så att jaktstart i september ska gälla inom hela de län som nu har septemberjaktstart i delar av länen. Stora Enso:s yrkande är angeläget för att ge bättre möjligheter att göra älgjakten mer effektiv och för att kunna nå effektmålen i älgförvaltningen. Yrkandet har stöd i *Strategi för svensk viltförvaltning*.

Jaktstart i oktoberjaktområdet.

Stora Enso avstyrker det föreslagna startdatumet för oktoberjakt, 8 oktober och vidhåller sitt tidigare förslag om jaktstart den 1 oktober i oktoberjaktområdet då det är viktigt att jakttiden utökas. Det finns inget vetenskapligt stöd för att en tidigare jaktstart skulle påverka älgens brunstaktivitet och enligt förslaget ska jakt med hund efter rådjur och hjort inledas den 1 oktober. Det är därför logiskt att samma jaktidsstart tillämpas även för älg.

S.k. brunstuppehåll

Stora Enso anser att s.k. brunstuppehåll innebär att möjligheterna att nå målen i älgförvaltningen motverkas. Jakttiden blir avsevärt kortare under den del av året som är bäst lämpad för effektiv älgjakt

och det är viktigt att konstatera att september månads jakt påverkar stor del av älgförvaltningsplanernas måluppfyllnad och därmed möjligheten att nå effektmålen.

Stora Enso avstyrker därför bestämt formuleringen av bestämmelse om s.k. brunstuppehåll. Länsstyrelserna ska inte ges möjlighet att besluta om brunstuppehåll då det i praktiken inte kommer medföra någon förändring mot idag eftersom samtliga berörda länsstyrelser regelmässigt, år efter år, beslutar om brunstuppehåll.

En länsstyrelse bör inte kunna ta beslut som motverkar möjligheterna att nå effektmålen och exemplet från Dalarna, ovan under septemberjaktområdet, bekräftar att sådana beslut tyvärr tas.

Allmän jakt

Kronhjort

Stora Enso är mycket positivt till att Naturvårdsverket föreslår längre och utökad allmän jakt på kronhjort, som även innefattar hind.

Kronhjort har på relativt kort tid spritt sig från hägn och finns idag i stora delar av landet. Skadorna på växande skog kan vara omfattande. Stora Enso befarar att kronhjort kan vara nästa klövviltsart som på grund av onödiga begränsningar i jakten får en mycket snabb populationsutveckling i landet. Kronhjort är också i jämförelse med andra klövviltarter svårjagad vilket motiverar en ökad jakttid. Kronhjort skadar ofta träd genom barkgnag i nygallrade bestånd samt har omfattande toppskottsbyte i plant- och ungskog.

Förslaget om att förlänga jakttiden för hind och kalv med februari månad tillstyrks och är nödvändigt för att stammen ska kunna regleras effektivt, d.v.s. för att kunna förvalta kronhjorten så att stammens storlek anpassas i förhållande till kronhjortarnas skador i skogsbruket.

Stora Enso avstyrker det föreslagna startdatumet för jakt på hjort, 8 oktober och vidhåller sitt tidigare förslag om jaktstart den 1 oktober då det är viktigt att jakttiden utökas. Enligt förslaget ska jakt med hund efter övriga kronhjortar och rådjur inledas den 1 oktober och det är logiskt med samma jaktstart. Stora Enso yrkar på att allmän jakt ska införas på hind och kalv och att jakt på dessa ska pågå under tiden 16 augusti till och med 28 (29) februari.

Stora Enso föreslår också att samma jaktregler ska gälla för kronhjort i hela landet.

Rådjur

Naturvårdsverkets förslag om ändringar i jakttiden för rådjursjakten tillstyrks förutom på en punkt. Det är viktigt att jakten på rådjur ökar, främst p.g.a. kraftigt ökande trafikolyckor med rådjur och de omfattande skadorna på små skogsplantor. Dessutom konkurrerar rådjuren i stor omfattning med övriga hjortdjur om foder-växterna på grund av sitt stora antal, sin spridning över nästan hela landet och att rådjur ofta betar foderväxter i tidiga växtstadiet, innan de större hjortdjuren börjar beta på samma växtarter.

Stora Enso invänder mot att Naturvårdsverket inte föreslår utökad jakt på råbock i hela landet under tiden 1/5 – 15/6. Jakt på s.k. vårbock har nu tillämpats i fem län i ca. 30 år. Tvärtemot tidiga farhågor om att en för stor andel av bockarna skulle fällas i och med en längre tid för jakt, har jakten på vårbock

utvecklats till en uppskattad jakttradition. Det finns heller inga belagda, negativa erfarenheter om påverkan på rådjursstammen. I flera europeiska länder är jakt på råbock under vår och försommar vedertagen och ifrågasätts inte.

Stora Enso yrkar på att jakt på råbock ska införas i hela landet under tiden 1/5 – 15/6. Även detta är ett förslag med stöd i *Strategi för svensk viltförvaltning*.

Reglering av tillåten tid för jakt under dygnet

Stora Enso tillstyrker att utöka jakttiden på älg till och med skymningstimmen. Det ger jägarna möjlighet att utnyttja jaktdagarna bättre.

Tider för jakt med hund

Stora Enso avstyrker förslaget att hund inte ska få användas vid älgjakt i februari månad. I större delen av Sverige är älgjakt med löshund helt dominerande. Hundarna är en förutsättning för att jakten ska bli effektiv. Om förhållanden med stort snödjup eller skarsnö inträffar upphör jakten med hund p.g.a. djurskyddsskäl. Möjlighet till hundjakt i februari kan också innebära en möjlighet till störning av älgar i tex tallungskogar även om älgar inte skjuts.

Stora Enso stödjer fullt ut syftet med att stävja problem där skarpa hundar kan skada eller döda vildsvinskultingar. Problemet med att hundar attackerar kultingar kan dock inte avhjälpas med en reglering av jakttider, eftersom smågrisar förekommer under en stor del av jaktsäsongen. Man måste lägga ansvaret på jaktledare och framförallt hundägare där ett strikt hundägaransvar alltid måste gälla.

Det finns alltså inget bärande skäl att ta bort möjligheten till älgjakt med hund i februari. I mellersta och norra Sverige, från större delarna av Värmlands-, Dalarnas- samt Gävleborgs län och norrut finns dessutom vildsvin i mycket begränsad omfattning eller inte alls.

I sitt förslag föreslår Naturvårdsverket en delvis ny indelning av jakthundarna än nu gällande bestämmelser i 16 § jaktförordningen. Stora Enso föreslår att indelningen justeras enligt nedan till att omfatta möjligheten att använda ställande hund för jakt på älg även i februari.

Hund som ställer älg. den 21 aug.–den 28 (29) februari.

Hund som förföljer älg där älgjakten börjar den 8 okt. den 1 okt. –den 31 jan.

Hund som förföljer älg där älgjakten börjar den 1 sept. den 21 aug.–den 31 jan.

För Stora Enso

Martin Holmgren, VD Stora Enso Skog

Michael Larsson, Chef Viltförvaltning